

ges Ansvarer meest? Enten derved, at man lader Politimesteren staae med Løgen bag sin Ryg som aldeles uansvarlig, eller derved, at man sætter Løgen ind med i Sundhedscommissionen? I sidste Tilfælde vil jo Ansvarer fornuftigviis komme til at falde paa dem Begge, medens de andre Medlemmer væsentlig have at paasee, at der ingen Foranstaltning træffes, som ikke i alt for høj Grad griber ind i de Enkeltes Frihed og Ret, eller paafører Communen for stor Udgift. Jeg finder saaledes ikke, at det, der er sagt om Ansvarer, er begrundet.

Flere af de Bemærkninger, der ere fremkomne ogsaa fra andre Talere, ere i det Væsentlige besvarede ved det, jeg allerede har udtalt. Naar den ærede Rigsdagsmand for Randers Amts 5te Valgkreds (Lehrmann) har klaget over, at hele Landet vilde blive deelt i „Sanitetsstater“, saa følger dette ganske naturligt deraf, at Forholdet er forskjelligt paa de forskjellige Steder, og at der altsaa behøves forskjellige Bestemmelser paa disse, medens det er umuligt at give i det Enkelte udførte Sundhedslove, som kunde passe over hele Landet. Vor politiske Frihed ligger sandelig ikke noget ved Bestemmelser af denne Natur. Vi skulle netop bruge vor politiske Frihed paa den Maade, at vi, saavidt muligt, sikke Samfundets Velvære, og at vi navnlig sørge for de Classer, som mindst ere istand til at sørge for sig selv. Man har ved mangfoldige Leiligheder talt Fattigmands Sag her i Salen; hvoraf kommer det da, at Fattigmand nu synes at være falden ud af Manges Hjærter og Husommelse? Naar en Minister gjør et Skridt, for med Tiden at bevirke en bedre Indretning af Fattighusene, saa svare store Forsamlinger ude i Landet med høilidte Protester. Naar man vil indføre Næringsfrihed for at staffe de Classer, der hidtil have været udelukkede fra de fleste Arter borgerligt Erhverv, Ret til at ernære sig paa lovlig Maade, saa holder man paa Smagborgerne og har ingen Interesse for dem, der staae dybere nede. Og for nu at vende mig til det ærede Medlem for Horsbøl Amts 2den Valgkreds (Tscherning) personligt, skal jeg minde om, at han i sin Tid som Minister har udgivet en Lov, som jeg for mit

Bedkommende fuldkommen billigere, men som dog gjorde noget Indgreb i Ciernes Ret, idet han tillod Dpførelsen af Arbejderboliger paa Landet, hvor der var Trang dertil, paa Gadejord. Det var et Skridt i den samme Retning, som her foreligger. Men, naar man vil sørge for, at de Fattige ikke udpines, deres Sundhed ikke ødelægges af Ciernes Egennytte, saa sætter den ærede Rigsdagsmand sig derimod i den politiske Friheds Navn (En Stemme: Det er let sagt, at de ødelægges!). Beviser herfor behøves sandelig ikke.

Naar den ærede Rigsdagsmand for Hjørring Amts 2den Valgkreds (Fischer), som utvælselig ikke minder om „de vittige Grækere“, som den ærede Rigsdagsmand for Odense (Grundtvig) nævnte, men ofte nok om en vis Klasse Philosopher hos Grækerne, nemlig de saakaldte Sophister, naar han har opkastet det Spørgsmaal, hvad det var, der skulde gøres, saa skal jeg dertil svare, at dette ikke kan paavises uden paa de enkelte Steder selv, og derfor er den Vej, som Loven foreslaaer, at udfinde det ved Hjælp af de locale Autoriteter, den eneste Vej, man kan betrede. Naar den ærede Rigsdagsmand fremdeles yttrede, at Choleraen især havde hjemsogt vore Søfjæstæder, saa er dette Phænomen dog ikke saa mærkværdigt, som den ærede Rigsdagsmand troer, fordi de fleste af vore Fjæstæder ere Søfjæstæder, og da langifra de fleste have været angrebne af Cholera, er det ikke saa forunderligt, at den kun har vist sig i Søfjæstæder. Det er vistnok iøvrigt den ærede Taler vel bekendt, at man i Rusland har en ganske modsat Erfaring; Choleraen har der netop raset stærkt i Landstæderne, og den samme Erfaring kan paavises fra andre Lande. Jeg skal nu indskrænke mig hertil med det Ønske, at Loven maa komme til Behandling i et Udvalg, idet jeg vistnok troer, at den vel kan behøve nogle Forandringer.

U. Sage: Jeg vil ikke sige, at jeg havde ventet, at dette Lovforslag netop skulde have fundet enten udeelt eller overveiende Bifald i Thinget, men jeg havde rigtignok ventet, at man havde været mere villig til at erkende den Nytte, som der vilde være forbun-